

V Praze dne 20. září 1968

I n f o r m a c e

ZÚ a diplomaté

Rakouský vyslanec KIRSCHLAGER požádal spolupracovníka o překládání informací ze zasedání ÚV KSČ po moskevských jednáních. Informace končí sdělením, že CÍSAŘOVI pomohl k útěku člen StB MOLNÁR v okamžiku, než měl být předán NKVD. Dokument měl 4 strany.

KIRSCHLAGER kladl přímou podmínku, že dokument nesmí být vytažen z místnosti.

(5. odbor, 18.9.1968)

Dne 17.9.1968 se setkali zemědělský atašé dánského ZÚ v Praze PEDERSEN a vojenský atašé švédského ZÚ BERCELIUS. BERCELIUS uváděl, že ho zajímají hlavně vojenské aspekty současné politické situace v ČSSR. Řekl, že v důsledku strategických vojenských i politických cílů SSSR v Evropě, není vyloučeno, že může být obsazeno Finsko, zhorší-li se politická situace i Rumunsko a Jugoslávie. Zmínil se také, že poslední projevy CEAUCESKA ukazují změnu jeho postoje k SSSR a že se vrací do společenství socialistických zemí. PEDERSEN řekl, že nyní může dojít ze strany SSSR k velkému hospodářskému tlaku na ČSSR, aby úplně přerušila obchodní styky s NSR a dalšími západními zeměmi.

(5. odbor, 18.9.1968)

Vizovi cizinci

V Baňské Bystrici ukázal kanadský státní příslušník, který je v ČSSR na soukromé návštěvě, spolupracovníkovi výzvu z kanadského zastupitelského úřadu, aby do 24.9.1968 opustil území ČSSR. Po této době prý mu nebude ze strany ZÚ zaručena bezpečnost, ani osobní svoboda. Poznatek je prověřován, je zjišťováno, zda toto prohlášení obdrželi i další cizinci.

(KS-SNB B.Bystrica, 19.9.1968)

Dne 13.září 1968 po prohlášení československé vlády, které vysílal čs. rozhlas, komentoval západoněmecký dopisovatel Deutschlandfunk v Praze Am ENDE toto vládní prohlášení jako totální kapitulaci vlády, které donutí DUBČEKA k odstoupení. Dle názoru Am ENDEHO a dalšího západoněmeckého dopisovatele Heinze HOFMANN bude Dubčekovým nástupcem pravděpodobně dr. Gustav HUSÁK.

(4.odbor, 19.9.1968)

Letáky a anonymní dopisy

V obci Porubka, okr. Žilina na státní silnici byly nakresleny vápenné pěticípé hvězdy a v jejich středu byly namalovány hákové kříže a napsány roky 1938 - 1968. V ulici Prvého máje v Žilině byla zjištěna hesla, která hrubě urážela sovětské představitele. V obou případech byly kresby a nápisy odstraněny.

(KS-SNB B.Bystrica, 19.9.1968)

V n.p. JIP Větrná, okr. Český Krumlov, Českých Budějovicích a Písku jsou rozšiřovány tiskoviny tzv. "Nepublikovaná zpráva ČTK k situaci kolem 21.8.1968". Jedná se o informaci, kterou měl podat předseda vlády novinářům. V Českých Budějovicích rozšiřoval tento písemný materiál Václav JEDUŠÁK, nar. 1921, vedoucí restaurace RYCHTA, který zaujímá nepřátelský postoj ke KSČ a socialistickému zřízení.

(KS-SNB Č.Budějovice, 19.9.1968)

Dne 14.9.1968 byl zadržen ve Frýdku-Místku Antonín MYNÁŘ, nar. 1937, u kterého při osobní prohlídce byl nalezen leták, v němž jsou hanobení představitelů socialistických států. MYNÁŘ uvedl, že leták obdržel dne 12.9.1968 od Miroslava FIONTKA, nar. 1945, řidiče ČSAD ve Frýdku-Místku, bytem Steškov, okr. Čadca, který měl leták roznošit.

Případ byl předán odboru vyšetřování S-StB Ostrava.

(8. odbor, 18.9.1968)

Všeobecné zprávy

Pracovníci ČSPLO Svatopluk ŠTĚPNIČKA a Jaroslav NOVÁK navštívili 15.9.1968 restauraci Stadt Park v Schönebecku - NDR. ŠTĚPNIČKA měl rozhovor asi s 20 občany NDR o přítomnosti vojsk Varšavské dohody v ČSSR. Uvedl, že v ČSSR nebyla kontrarevoluce, že internace čs. představitelů byla násilím zemí Varšavské dohody, tedy i násilím ze strany s.ULBRICHTA. Vrátný uvedená restaurace přivolal bezpečnostní orgány, kteří čs. lodníky vyslyšeli a sepsali s nimi protokol, ve kterém byl dokumentován výrok o vpádu vojsk na území ČSSR. Po telefonickém rozhovoru s úřadovnou Magdeburk byli oba orgány NDR vyhoštěni a převezeni do Děčína.

ŠTĚPNIČKA a NOVÁK budou k případu vytěženi orgány 2.odboru S-StB Ústí nad Labem.

(13.odbor, 19.9.1968)

V okresech Žilina, Povážská Bystrica a dalších místech kolují násovy, že dojde v brzké době k měnové reformě. Příčinou spatřují v přítomnosti cizích vojsk na našem území, které prý disponují značnými finančními částkami a že mnozí čs. občané, kteří opustili ČSSR, vyvezli do zahraničí velké částky peněz. Proto si část občanů vyzvedává své vklady a více se nakupuje.

(KS-SNB B.Bystrica, 15.9.1968)

Masí pracovníky ministerstva dopravy se nověří o tom, že rozhodnutí ministra dopravy o zrušení Federace strojívedoucích lokomotivních čet může způsobit mezi lokomotivními četami silnou reakci a v krajním případě by mohlo dojít i ke stávkám, po případě k pasivnímu výkonu služby.

Federace strojívedoucích lokomotivních čet pod názvem "STEPHENSON" je mezinárodní sdružení strojívedoucích, které málo v době I. republiky i po roce 1945 značnou váhu na ČSD. Po roce 1948 byla Federace zrušena a její členstvo i majetek bylo převedeno do RCH. Tendence k obnově činnosti tu však byly i nadále a vrcholily v létě 1968, kdy Federace fakticky zahájila činnost. Ústředí Federace "STEPHENSON" se nachází v Anglii.

(13. odbor, 30.9.1968)

Dne 18.9.1968 služebně navštívili dva důstojníci ČSLA v hotelu v Turnově polské důstojníky. To vyvolalo nelibost u přítomných čs. občanů a dva opilí mladíci vnikli do pokoje polských důstojníků a chtěli našim důstojníkům strhat nárameníky. Později nezjištěná osoba dala k pokojí polských důstojníků dynamici a ti museli opustit hotel. Po tomto přijelo před hotel polské obrněné auto a příslušníci OO-VB Turnov. Podnapilé osoby dále urážely polské vojáky a bylo nebezpečí, že dojde ke konfliktu. Situace byla vyřešena pouze tím, že na doporučení příslušníků VB polští vojáci odjeli. Zvláště aktivně proti polským vojákům vystupoval dosud nezjištěný npor. ČSLA.

Jsou zjišťovány osoby, které výtržnost vyvolaly, neboť polský velitel požaduje zjištění a potrestání pachatelů.

(K3-SNB Hradec Králové, 19.9.1968)

Dne 19.9.1968 v 18,00 hod. bylo telefonicky sděleno na OPK Pomezí příslušníkem OP: "Presidium německé pohraniční stráže v Mnichově se dozvědělo, že sovětské jednotky v ČSR chtějí odsunout z ČSR do NDR americké tanky z II. světové

války. Tyto tanky byly do ČSSR převezeny z Rakouska a měly sloužit k filmování jižně od Prahy. NSR odmítá tyto tanky převzít a nechce s tím mít nic společného. NSR celní úřady jsou vyrozuměny o této věci a žádají o vyrozumění čs. celních úřadů a čs. ministerstva vnitra, že tyto tanky nebudou v NSR převzaty".

(Centr, 20.9.1968)

Na OPK Cheb byly dne 19.9.1968 nalezeny v rychlíku Praha - Paříž 2 balíčky, ve kterých byla 81.000 Kčs. Byly předány celním orgánům.

(Centr, 20.9.1968)

Dne 19.9.1968 bylo při pokusu o útěk zadrženo 11 čs. občanů. Do Rakouska chtělo uprchnout 8 občanů a 3 do NSR.

(Centr, 20.9.1968)

V klubu čs. novinářů se v současné době schází desítky čs. i zahraničních novinářů. Dne 18.9.1968 při návštěvě klubu spolupracovník vyslechl nezávisle na sobě u 3. skupin úvahy o tom, že gen. PRCHLÍK, býv. vedoucí státně-administrativního oddělení ÚV KSČ, předložil v letních měsících vedení KSČ a čs. vládě "Plán obrany ČSSR proti východním spojencům". Návrh údajně nebyl schválen stranickými ani vládními místy. Novináři dále uvádějí, že téměř na všech vojenských letištích byli příslušníci ČSLA, kteří pomáhali zajišťovat přistávání spojeneckých vojáků.

Někteří čs. novináři také uvádějí, že předseda vlády a. ČERNÍK při posledním jednání v Moskvě musel u s. BRŽNĚVA poslouchat na magnetofonu nahrané vystoupení některých krajských tajemníků KSČ k hodnocení moskevské dohody a jak je vysvětlují. S. BRŽNĚV prý prohlásoval, že vystoupení jsou nepřátelská a měl prý uvést, že žádají odchod těchto funkcionářů z funkcí.

(5. odbor, 18.9.1968)

52

Bylo zjištěno, že MUDr. Jan ŠTĚPÁNEK z Prahy, býv. předseda KAN vzhledem k arbovým událostem uvítal, že KAN přestal existovat. Již po bratislavských jednáních vyslovil obavu, že SSSR nepřipustí KAN a prohlásil, že se diví, že vzhledem k čs. vnitropolitické situaci nás SSSR neobeařil dříve.

(8. odbor, 19.9.1968)

Bývalý ústřední praviceový soc. demokrat František KUBÍK, člen přípravného výboru SDS, sdělil spolupracovníkovi, že nemusí mít žádné obavy, neboť všechny materiály týkající se SDS byly spáleny. Uvedl, že ve veřejnosti se vyskytly hlasy, žádající veřejné vystoupení SDS, ale byly prý "jimi" umlčeny. Tajemník MV KSČ v Praze ŠIMON je prý upozornil, že do organizací SDS byli nasazeni provokatéři a že i na ÚV KSČ byly zničeny materiály týkající se jednání se zástupci SDS.

(8. odbor, 18.9.1968)

Náč. anal. odb. II. S. HS-StB

Jan Han
mjr. Václav LENÍK

úkk pp. M...

23.9.68.

Arb. - 28/9.68

Ke th. 2 - Informace o činnosti KAN v období 2.6. 1968 - 1.10. 1968, zejména o jednáních s SSSR a o činnosti KAN v období 1.10. 1968 - 1.12. 1968 (s tím související informace o KAN v období 1.12. 1968 - 1.1. 1969);

- Informace o činnosti KAN v období 1.1. 1969 - 1.3. 1969, zejména o jednáních s SSSR a o činnosti KAN v období 1.3. 1969 - 1.5. 1969;

Ar